

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Responsio ad apologeticum Petri Bertii, in qua orthodoxa de divina praedestinatione doctrina à sophismatis illius vindicaretur & asseritur

**Piscator, Johannes
Bertius, Petrus**

Herbornae Nassoviorum, 1615

VD17 VD17 39:133312V

Certissima scripturae sacrae pronuntiata [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-128997](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-128997)

CERTISSIMA SCRIPTU-
RÆ SACRÆ PRONUNTIATA: SED

talia quibus ratio humana offen-
ditur.

EXod. 4. v. 21. Indurabo (seu obfirmabo) cor ejus. nempe Pharaonis.
Sic cap. 7. v. 3. & cap. 14. v. 4.

Exod. 9. v. 12. Obfirmavit Jehova cor Pharaonis. Sic cap. 10. v. 1.
20. 27. & cap. 11. v. 10. & cap. 14. v. 8. 17.

Deut. 2. v. 30. Obduravit Jehova, deus tuus, spiritum ejus (nempe
Sihonis) & obfirmavit cor ejus &c.

1. Sam. 18. v. 9. & 10. Irruit spiritus Dei malus in Saulem, ut jacula-
retur hastam in Davidem.

2. Sam. 12. v. 11. & 12. Nathan propheta dicebat Davidi: Sic ait Je-
hova, Ecce ego suscitaturus sum contra te malum è domo tua: & acci-
piens uxores tuas ante oculos tuos, tradam proximo tuo: qui cubabit
cum uxoribus tuis coram isto sole. Quia tu fecisti clamorem: etiam ego fa-
cturus sum rem hanc coram toto Israële, & coram sole.

2. Sam. 16. v. 10. Jehova edixit ei (Simejo) Maledic Davidi.

2. Sam. 24. v. 1. Incitavit Jehova Davidem ut numeraret populum.

1. Reg. 12. v. 15. Non auscultavit rex (Rechabam) populo. Erat
enim causa à Jehova &c.

1. Reg. 22. v. 23. Jehova indidit spiritum mendacii ori omnium il-
lorum prophetarum tuorum. Ajebat propheta Michæas ad regem
Ahabum.

Prov. 16. v. 4. Omnia (vel, omnes) operatus est Jehova, etiam im-
probum ad diem mali.

Esa. 6. v. 10. Fac ut pinguescat cor populi istius &c.

Ezech. 14. v. 9. Propheta quum pellectus fuerit ut eloquatur ver-
bum (scil. falsum) ego Jehova pellexero prophetam illum.

Matth. 26. v. 54. Sic oportet fieri. scil. ut capiatur Christus, & oc-
cidatur.

Luc. 2. vers. 34. Ecce positus est iste (puerulus Jesus) in casum
& resurrectionem multorum in Israël, & in signum cui contradi-
catur.

Johan. 12. v. 33. & seqq. Quum tot signa coram eis (scil. Judæis) edi-
disset

disset (nempe Jesus) non credebant in eum: ut sermo Esaia prophetae impleretur &c. Et paulo post: PROPTEREA non poterant credere, quia iterum dixit Esaias, Excavavit oculos eorum &c.

Act. 2. v. 23. ait Petrus ad Judæos: Hunc (Jesum) definito consilio & antedecreto (προγνώσει) Dei deditum quum accepissetis, manibus sceleratorum cruci affixum interemistis.

Act. 4. v. 27. & 28. agebat in precibus suis ecclesia Hierosolymitana, Congregati sunt verè adversus sanctum puerum tuum Jesum Herodes & Pontius Pilatus, cum gentibus & populis Israël, ut facerent quacunque manus tua & consilium prius definierat faciendâ.

Rom. 9. v. 18. Quem vult, indurat.

Et vers. 21. Annon habet potestatem figulus in lutum ut ex eadem massa faciat aliud quidem vas ad decus, aliud verò ad dedecus? Et versu 22. Quid si verò volens (Deus) ostendere iram & notam facere potentiam suam pertulit multa lenitate vasa iræ coagmentata ad interitum?

I. Pet. 2. v. 8. Qui offendunt ad sermonem immorigeri: ad quod etiam positi fuerunt.

In epist. Judæ versu 4. Subreperunt quidam homines, prius jam olim descripti ad hoc iudicium.

Præter pronuntiata sacrae scripturae, quæ tantum sex affert Bertius: recitat etiam dicta quædam ex libris apocryphis, & ex libris scriptorum ecclesiasticorum quos patres vocamus. Sed quoniam talia non habent vim probandi dogma Theologicum: non habeo necesse ut pro mea sententia talia in medium afferam.

Ad pronuntiata verò sacrae scripturae ab eo allata quod attinet: genuinum eorum sensum indicabo: unde facile lectori intelligenti apparebit, illa doctrinae meæ de prædestinatione nequaquam adversari.

1. Pronuntiatum primum prenotatur his verbis, Deut. v. 19. ubi omisa est indicatio capituli. Exstat autem illud pronuntiatum Deut. 5. Sed non habetur v. 19. verum 29. secundum distinctionem veterem: quam tamen Bertius hic non sequitur: versu autem 35. secundum distinctionem novam Tremellii & Junii, quam Bertius hic retinuit. Pronuntiatum ita sonat, *O si esset hic eorum animus ad timendum me & observandum omnia præcepta mea omnibus diebus, ut bene esset eis & filiis eorum in seculum!* His verbis per ἀνθρώπων πάθειαν optat Deus ut Israëlita ipsum timeant & observent præcepta ejus: ut habeat causam illis propter illam obedientiam beneficiendi. At hinc non sequitur, Israëlitas viribus liberi arbitrii

potuisse obedientiam illam præstare: aut Deum voluisse illis omnibus vires ad illam præstandam suggerere.

2. Secundum pronuntiatum prænotatur hoc titulo, *Psalm. v. 5.* ubi omissus est numerus Psalmi: est autem is Psalmus quintus. Pronuntiatum recitatur his verbis, *Non Deus volens iniquitatem tu es.* Hic quærere aliquis posset, cur Bertius hic non æquè ut in pronuntiato præcedente, sequutus sit versionem Tremellii & Junii: sed pro illa substituerit veterem? Causa videtur hæc esse, quòd illa non serviebat ejus proposito: quod haud dubiè est, Deum nullo modo velle iniquitatem hominis. At versio Tremellii & Junii ex Hebræo expressa, sic habet, *Non es Deus qui delectetur improbitate.* Etsi autem Deus non delectetur iniquitati: id tamen non obstat quòd minus voluerit peccatum Adæ, quatenus voluit illud permittere & procurare. Sicut nihil impedit quòd minus ægrotus, etiamsi non delectetur potu amaro: tamen permittat atque etiam procuret ut is sibi ad bibendum paretur valetudinis recuperandæ causâ.

3. Tertium pronuntiatum affertur ex *Psal. x. v. 5.* his verbis, *Eum qui diligit iniquitatem, odit anima Domini.* Psalmus apud Hebræos est XI. Per hoc autem pronuntiatum non evertitur illud *Rom. 9. v. 11. & 13.* quòd Deus Esavum odio habuerit, etiam antequam quicquam mali fecisset.

4. Quartum pronuntiatum affertur ex *Jerem. xix.* Habetur autem versu 5. *Edificaverunt excelsa Babilim, quæ nec præcepi &c.* Quam speciem repugnantia istud pronuntiatum habeat comparatum cum mea de prædestinatione doctrina, fateor me non videre. Neque enim ego usquam doceo, Deum præcepisse idololatriam.

5. Quintum pronuntiatum adducit ex *Eze ch. xviii. v. 31. & xxiii. v. 2.* *Quare moremini, ô domus Israël? Non enim delector morte morientis: avertite itaque vos & vivite.* Hic observandum, sermonem ibi esse de morte corporis: ut percipitur ex *v. 13. capitis 18.* atque ad eò ex totius illius sermonis scopo qui significatur versu 2. Hic autem quaestio agitur de morte æterna. Quare istud pronuntiatum *id est: in &c.*

6. Sextum pronuntiatum affertur ex *1. Timoth. 2. vers. 4.* his verbis, *Deus omnes homines vult salvari, & ad agnitionem veritatis venire.* At illic per OMNES non intelliguntur singuli, sed omnis generis: puta tum nobiles, tum plebei: ut percipitur ex peritasti textus, vers. 1. & 2. Neque enim pugnat Paulus secum ipse, qui *Rom. 9. v. 21. & 23.* tradit, Deum aliquos condidisse ad dedecus & interitum.

JOHAN.